

Talousjohtaja Antti Niemi

27.10.2023

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo.stm@gov.fi**VN/24836/2023 Lausuntopyyntö asiakasmaksuasetuksen muutoksista****Esityksen pääasiallinen sisältö:**

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 1 §:n mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveystalv palveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Asiakasmaksulain 2 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää palvelusta perittävän maksun enimmäismäärä ja maksu määräytyväksi maksukyvyyn mukaan. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös maksun tarkistamisesta indeksin muutoksen mukaisesti

Maksujen enimmäismääristä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (912/1992): asiakasmaksuasetus. Asiakasmaksuasetuksen 33 a §:n 1 momentin mukaan asiakasmaksuasetuksen eri momenteissa säädettyjä euromääriä tarkistetaan joka toinen vuosi kansaneläkeindeksin muutoksen mukaisesti.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue haluaa lausua asetusluonnoksesta seuraavaa:

Päijät-Hämeen hyvinvointialue toteaa, että hyvinvointialueiden oman tulonhankinnan kannalta asiakasmaksujen korotus on välttämätöntä. Asiakasmaksuihin on edellisen kerran tehty indeksitarkistuksia vuoden 2022 alusta. Tämän jälkeen palveluiden tuottamiseen liittyvä kustannuskehitys (kustannusinflaatio & sote-alan palkkaratkaisu) on ollut erittäin voimakasta ja on perusteltua saattaa asiakasmaksujen reaalin taso vastaamaan tätä kustannuskehitystä.

Korotukset kohdistuisivat pääosin erikoissairaanhoidon maksuihin, mutta joiltakin osin myös perustason maksuihin. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen mielestä maksujen korotukset tulee kohdentaa laajasti kaikkeen asiakasmaksuasetuksella säädeltyihin asiakasmaksuihin. Käytössä olevien maksuhojennusten ja maksuvapautusten johdosta eivät peruspalveluidenkaan maksujen korotukset muodostu liian raskaiksi yksittäisen asiakkaan kannalta.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue näkee erittäin hyvänä tavoitteena hallitusohjelman kirjauksen yhtenäistää terveydenhuollon asiakasmaksut kansallisesti. Hyvinvointialueiden oman toiminnan rahoitukseen kuuluvien toimintatuottojen (asiakas- ja maksutuotot) muodostumisperusteiden täytyy kestää kriittinen tarkastelu alueellisen oikeudenmukaisuuden, kansalaisten yhdenvertaisten lakisääteisten palvelutarpeiden ja veronmaksajien kohtuullisen verorasituksen näkökulmasta. Kansalaisten oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus ei toteudu, mikäli asiakasmaksujen taso vaihtelee alueellisesti samasta palvelusta.

Talousjohtaja Antti Niemi

27.10.2023

Asiakasmaksujen korotukset eivät kuitenkaan helpota hyvinvointialueiden taloudellista ahdinkoa. Asiakasmaksuasetuksen muutoksen mukaiset korotukset lisäävät hyvinvointialueiden saamia maksutuottoja arvion mukaan noin 26,9 miljoonalla eurolla vuodessa. Hallitusohjelman mukaisesti vastaava määrä vähennettäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoituksesta. Tämä hallitusohjelmaan perustuva vähennys on täysin perusteeton, ja heikentää hyvinvointialueiden taloudellista asemaa, eikä myöskään kannusta toiminnan ohjaukseen asiakasmaksujen avulla.

Petri Virolainen
hyvinvointialuejohtaja
Päijät-Hämeen hyvinvointialue